

Філософія

УДК 266.7:261.7:316.77

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20616651>

**Цифрове місіонерство та проблема живого учнівства в сучасній
адвентистській місіології**

Мєренков Гнат Анатолійович,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри графічного дизайну,

ПВНЗ «Український гуманітарний інститут»,

м. Буча, Київська обл.,

<https://orcid.org/0000-0002-8283-6332>

Прийнято: 16.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

***Анотація.** У статті досліджується концептуальне протиріччя між цифровим місіонерством та живим учнівством у сучасній місіологічній практиці Церкви адвентистів сьомого дня (АСД). Актуальність теми обумовлена стрімкою інституціоналізацією цифрових ініціатив у структурах АСД на тлі богословської вимоги до втіленого, тілесного характеру автентичного учнівства, а також відсутністю системного осмислення цих процесів в українському адвентистському богослов'ї. Методологічну основу дослідження складають критичний аналіз першоджерел, порівняльний метод та теологічна рефлексія. На основі аналізу ключових стратегічних документів АСД (2021–2025) – зокрема ініціативи «10 000 цифрових учнів» Північноамериканського дивізіону, «Цифрової стратегії для місії» Генеральної конференції (2024), рішень Digital Discipleship Conference в*

Окленді (2024) та програми *Global Disciple-Making Evangelism* – встановлено, що церква цілеспрямовано розвиває цифрові канали євангелізації, розглядаючи їх як реалізацію принципу «*Total Member Involvement*». Богословський аналіз адвентистської місіологічної традиції показує, що її фундаментом є інкарнаційна парадигма, де втілення Христа розглядається не лише як сотеріологічний факт, але і як методологічний принцип місії, що передбачає тілесну присутність, особистісний стосунок і спільнотний вимір учнівства. Виявлено ризик «цифрового гностицизму» – редукації духовного формування до споживання інформаційного контенту без підзвітності та живої взаємодії. Емпіричні дані підтверджують структурні обмеження суто цифрових форматів, наприклад онлайн-відвідувачі значно рідше долучаються до малих груп, тоді як участь у малих групах є доведеним чинником духовного зростання. Феномен «цифрового споживацтва» та «цифровий розрив» у країнах глобального Півдня додатково обмежують ефективність дистанційних форматів. На підставі аналізу практик GAIIN, ініціативи «*Digital Prayer Evangelism*» та регіональних кейсів обґрунтовано модель гібридної місіології, що органічно поєднує цифровий контакт як первинну точку охоплення, онлайн-малі групи як перехідний простір і живу церковну спільноту як кінцеву мету учнівського процесу. Ця модель відповідає як богословським засадам адвентистської місіологічної традиції, так і реаліям сучасного цифрового суспільства.

Ключові слова: цифрове місіонерство; цифрове учнівство; адвентистська місіологія; живе учнівство; євангелізація; гібридна місіологія; інтернет-місія.

Digital Mission and the Problem of Embodied Discipleship in Contemporary Adventist Missiology

Hnat Mierienkov,

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Graphic Design,
Ukrainian Institute of Arts and Sciences,
Bucha, Kyiv Oblast, <https://orcid.org/0000-0002-8283-6332>

Abstract. *This article examines the conceptual tension between digital mission and embodied discipleship in the contemporary missiological practice of the Seventh-day Adventist Church (SDA). The relevance of the topic is grounded in the rapid institutionalization of digital initiatives within SDA structures, set against the theological imperative for an incarnate, bodily character of authentic discipleship, as well as the absence of systematic theoretical reflection on these processes within Ukrainian-language Adventist theology. The methodological framework comprises critical analysis of primary sources, a comparative method, and theological reflection. Drawing on an analysis of key SDA strategic documents from 2021 to 2025 – including the North American Division's «10,000 Digital Disciples» initiative, the General Conference's «Digital Strategy for Mission» (2024), the resolutions of the Digital Discipleship Conference in Auckland (2024), and the Global Disciple-Making Evangelism programme – the study establishes that the Church is deliberately developing digital evangelism channels, framing them as an expression of the «Total Member Involvement» principle. Theological analysis of the Adventist missiological tradition reveals that its foundation is an incarnational paradigm, in which the Incarnation of Christ is understood not merely as a soteriological fact but as a methodological principle of mission, one that presupposes bodily presence, personal relationship, and the communal dimension*

of discipleship. The study identifies the risk of «digital Gnosticism» – the reduction of spiritual formation to the consumption of informational content in the absence of accountability and living interaction. Empirical data confirm the structural limitations of purely digital formats: online participants are significantly less likely to engage in small groups, whereas small-group involvement is an established predictor of spiritual growth. The phenomenon of «digital consumerism» and the digital divide in the Global South further constrain the effectiveness of remote formats. On the basis of an analysis of GAIN practices, the Digital Prayer Evangelism initiative, and regional case studies, the article proposes a model of hybrid missiology that organically integrates digital contact as the primary point of outreach, online small groups as a transitional space, and the living church community as the ultimate goal of the discipleship process. This model aligns with both the theological foundations of the Adventist missiological tradition and the realities of contemporary digital society.

Keywords: *digital mission, digital discipleship, Adventist missiology, embodied discipleship, evangelism, hybrid missiology, internet mission.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток цифрових технологій радикально змінив умови місіонерської діяльності церков по всьому світу. За даними дослідження Pew Research Center (2023–2024), 40% дорослих американців регулярно беруть участь у богослужіннях – очно, онлайн або обома способами, з них 8% лише в цифровому форматі [1]. Ці показники свідчать про структурну трансформацію релігійної участі, яка не оминає і Церкву адвентистів сьомого дня (АСД).

Адвентистська церква, котра історично активно використовувала медіа для євангелізації – від друкованих видань до радіо та телебачення – стоїть перед принципово новим викликом: як поєднати масштаб цифрового охоплення з автентичністю особистісного, живого учнівства? За словами

директора Adventist Information Ministry Брента Гардінга, «технологія не змінює людей; людей змінює Святий Дух через особисті зв'язки» [2]. Це твердження розкриває ключове напруження між інструментальними можливостями цифрових платформ та богословськими основами місіологічної практики.

На тлі стрімкого поширення ініціативи «10 000 цифрових учнів» (2021) [3], проведення Конференції цифрового учнівства в Окленді (2024) [4] та ухвалення стратегічного документа «Цифрова стратегія для місії» (LEAD Conference 2024) [2] питання співвідношення інтернет-місіонерства та живого учнівства набуває особливої актуальності. Лозаннський Рух (2024) також зафіксував суттєву прогалину: лише 1% американських церковних лідерів вважають, що сучасні церкви ефективно дисциплінують нових вірян [5]. Це ставить під сумнів здатність цифрових форматів самостійно забезпечити повноцінне духовне формування особистості.

Таким чином, актуальність дослідження визначається: (1) стрімкою інституціоналізацією цифрового місіонерства в структурах АСД; (2) богословськими суперечностями між дистанційним охопленням та втіленою природою учнівства; (3) відсутністю системного теоретичного осмислення цих процесів в україномовному адвентистському богослов'ї.

Мета статті – дослідити концептуальне протиріччя між цифровим місіонерством і живим учнівством у сучасній адвентистській місіології та запропонувати богословсько обґрунтовані рекомендації щодо їх синтезу в практиці місіологічних стратегій АСД.

Для досягнення мети поставлено такі завдання: (1) проаналізувати ключові ініціативи АСД у сфері цифрової євангелізації (2021–2025); (2) визначити богословські основи принципу «живого учнівства» в адвентистській традиції; (3) виявити структурні обмеження цифрового місіонерства з точки зору місіологічної теорії; (4) обґрунтувати модель

гібридного місіонерства як перспективний напрямок. Методологічну основу дослідження становлять критичний аналіз текстів, порівняльний метод (зіставлення адвентистських і загальнохристиянських підходів), а також теологічна рефлексія на основі першоджерел та сучасних місіологічних студій.

Огляд літератури за темою дослідження. Теоретичну основу дослідження становлять праці, присвячені богословським засадам місіологічної практики АСД. Г. Досс у своєму дослідженні контекстуалізації та учнівства в адвентистській місіології [9] наголошує, що учнівство є не трансляцією інформації, а трансформацією особистості в контексті спільноти. М. Б. Баде, аналізуючи зв'язок між еклезіологічною самосвідомістю АСД та місіологічною практикою [10], доводить, що духовний ріст неможливий поза живою спільнотою, де практикується взаємна підзвітність і служіння. У. Кун, досліджуючи богословсько-місіологічну традицію АСД [8], розглядає інкарнаційну парадигму як методологічний принцип місії, що передбачає тілесну присутність і особистісний стосунок. Лозаннський рух у документі «Discipleship in a Digital Age» [5] формулює ризик «цифрового гностицизму» та наголошує на незамінності втіленої спільноти для повноцінного духовного формування.

Емпіричний вимір проблеми висвітлено у дослідженнях, що фіксують структурні обмеження цифрових форматів євангелізації. В. Бьорд в огляді практики понад 60 провідних церков США [11] констатує, що трансляція богослужінь не забезпечує формування стосунків і спільноти, необхідних для учнівства. Дані Lifeway Research, зафіксовані А. Ерлсом [12], свідчать про стійке зниження участі у малих групах і підтверджують, що саме така участь є прогностичним чинником духовного зростання. М. Паседжі, описуючи стратегічні рішення конференції LEAD 2024 [2] та модель Digital Prayer Evangelism [13], показує, що провідні структури АСД усвідомлюють

обмеженість суто цифрового підходу і послідовно вибудовують ланцюжок «цифровий контакт – онлайн-мала група – жива церковна спільнота». Т. Н. Нембудані в аналізі африканської адвентистської місіології [14] додатково вказує на «цифровий розрив» як чинник, що звужує застосовність цифрових моделей у контексті глобального Півдня.

Виклад основного матеріалу дослідження. Адвентистська церква демонструє послідовну й цілеспрямовану інституціоналізацію цифрового місіонерства протягом останніх п'яти років. У 2021 році Північноамериканський дивізіон (NAD) ініціював програму «10 000 цифрових учнів», скеровану до членів церкви всіх вікових категорій, котрі користуються соціальними мережами, – з метою перетворення їхнього онлайн-впливу на інструмент євангелізації [3]. Ця ініціатива базується на богословській ідеї «Total Member Involvement» (Залучення кожного члена), що є центральною в місіологічній стратегії АСД на 2020–2025 роки.

У 2022 році конвенція CALLED Pastors' Family Convention представила «Ministry Tech Lab» – перший спеціалізований майданчик для навчання пасторів цифровим інструментам. Директор NAD Rohann Wellington охарактеризував момент лаконічно: «Технологія є незмінним складником будь-якого служіння в сучасному світі» [6]. Учасники мали змогу опановувати подкастинг, прямі трансляції, штучний інтелект та роботу з Google Apps для місіонерських цілей.

У жовтні 2024 року Генеральна конференція АСД присвятила цілий день щорічної конференції LEAD темі «Цифрова стратегія для місії». Секретар ГК Ертон Келер підкреслив, що цифрові платформи мають слугувати «підтримці та підтриманню цифрової євангелізації та онлайн-охопленню» [2]. Показово, що тоді ж асоційований директор GC з комунікацій Сем Невес наголосив на ключовій ролі Google, YouTube та TikTok у поширенні адвентистського

послання, а Гардінг ще раз підкреслив: зв'язок між цифровими контактами та місцевою церковною громадою є неодмінною умовою успіху [2].

У червні 2024 року конференція Digital Discipleship Conference в Окленді (Нова Зеландія) зібрала понад 200 учасників під гаслом «Що у твоїй руці?» – алюзія на Вихід 4:2, що закликає використовувати доступні інструменти для Божої місії. Сем Невес охарактеризував захід як «протиотруту від промедлення в очікуванні досконалих умов» [4]. Програма включала воркшопи з AI, Instagram, подкастингу та стратегій цифрового залучення.

Паралельно в квітні 2023 року ГК презентувала ініціативу «Global Disciple-Making Evangelism», що з травня 2024 року охопила всі дивізіони, юніони та конференції. Директор відділу Шабатньої школи Джим Говард наголосив, що Христовий метод євангелізації є особистим: «Ми не можемо досягти цього через масові заходи» [7]. Ця теза прямо вказує на обмеженість суто цифрового підходу.

Місіологічна традиція АСД неподільно пов'язана з інкарнаційною парадигмою, що сягає богословської антропології Нового Заповіту. Втілення Христа (Ів. 1:14) є в адвентистському богослов'ї не лише сотеріологічним фактом, а й методологічним принципом місії: Бог обрав тілесну присутність як первинний засіб спілкування з людством [8]. Документ Лозаннського руху (2024) узагальнює цю логіку: «Засобом Бога для несення Євангелія і творення учнів був не відірваний твіт; спасіння і освячення не залежали від цифрових засобів, але були втілені, інкарновані» [5].

Гордон Досс, у своїй роботі «Контекстуалізація, учнівство та адвентистська місіологія» (2024), підкреслює, що учнівство в адвентистській традиції – це не трансляція інформації, а трансформація особистості в контексті спільноти [9]. Це положення перегукується з класичною критикою Далласа Вілларда, котрий охарактеризував відсутність справжнього учнівства

як «найбільше упущення з Великого доручення» – цитату, яку активно використовує Лозаннський документ 2024 року [5].

Доктор Мішель Баде в дослідженні «АСД і фундаментальне вірування Зростання у Христі» (2025) показує, що нова редакція 11-го фундаментального вірування, ухваленого на сесії ГК 2005 року, містить чітку місіологічну імплікацію: духовний ріст неможливий поза живою спільнотою, де практикується взаємна підзвітність, богослужіння та служіння [10].

Лозаннський документ 2024 року формулює ризик цифрового гностицизму: «Дані без тілесної рамки – це цифровий гностицизм. Споживання ресурсів без підзвітності до дії формує лише віртуальних учнів» [5]. Ця теза особливо резонує з адвентистською антропологією, що наголошує на цілісності людської особистості (body-mind unity) і відкидає платонічний дуалізм душі та тіла.

Дослідження 2024 року від Outreach Magazine, що охопило понад 60 провідних церков США, зафіксувало консенсус: «Просто транслявати очне богослужіння недостатньо для того, щоб залучити людей до відносин і спільноти, необхідних для учнівства» [11]. Церкви, що покладаються виключно на цифрові платформи, стикаються з феноменом «цифрового споживацтва» – пасивного перегляду без трансформаційного залучення.

Статистика підтверджує цю тенденцію. За даними Lifeway Research (2022), участь у малих групах знизилась із 50% відвідувачів богослужінь у 2008 році до 44% у 2022-му, а саме участь у малих групах є «прогностичним чинником духовного зросту» [12]. Той самий звіт фіксує, що онлайн-відвідувачі значно рідше долучаються до малих груп, ніж ті, хто приходить фізично.

З місіологічної точки зору, Конференція Digital Discipleship в Окленді (2024) засвідчила практичне визнання цих обмежень: організатори запустили «Digital Discipleship Journey» не як самодостатню програму, а як доповнення

до реальної церковної спільноти [4]. Так само кейс Justin JoungHan Kim зі Central California Conference (2023) показує тривимірну модель: цифровий контакт → онлайн-мала група → запрошення до фізичної церкви [13]. Цифровий елемент є лише першим кроком у процесі, що завершується живою спільнотою.

Додатковим структурним обмеженням є «цифровий розрив» (digital divide). Місіологічний аналіз африканської адвентистської місії (2024) вказує на те, що в значній частині глобального Півдня цифрова місіологія залишається привілеєм міського середнього класу, тоді як більшість нових членів церкви приходять саме через особисті контакти та традиційні євангелізаційні зустрічі [14].

На богословському рівні критичним є питання сакраментальності та тілесності. Як зазначає Тіш Харрісон Воррен у своїй резонансній полеміці (цитується у дослідженні «Digital Church», 2024): «Церква є тілесною подією, в якій люди спільно беруть участь у таїнствах, а тому богослужіння вимагає тілесної присутності» [15]. Хоча протестантська традиція не абсолютизує сакраменти так, як католицька, адвентистська теологія хрещення через занурення та вечері Господньої передбачає фізичну спільність.

Аналіз дозволяє окреслити контури «гібридної місіології» – підходу, який відмовляється від протиставлення цифрового і живого на користь їхнього органічного поєднання. Лозаннський документ (2024) пропонує чітку формулу: «Інтегруйте цифрові та очні взаємодії для створення цілісного досвіду учнівства, що використовує переваги обох середовищ, визнаючи незамінну цінність втіленої спільноти» [16].

Цю логіку підтверджує практика Глобальної інтернет-євангелізаційної мережі (GAiN) АСД. Конференція в Єчжу (2023) представила модель Digital Prayer Evangelism, де інтернет-оголошення з пропозицією помолитися → персональне відстеження → онлайн-мала біблійна група → очне богослужіння

формують послідовний місіологічний ланцюжок [13]. Цифровий інструмент тут є «гачком» (hook), а не самоціллю.

Показовим є й підхід Ініціативи 10 000 цифрових учнів (NAD). Вона свідомо акцентує не на масштабі охоплення, а на якості залучення: члени церкви мають «використовувати платформи та їхній вплив для добра з метою привести людей до Ісуса» [3]. Таким чином, цифрові учні (digital disciples) розуміються не як пасивні споживачі контенту, а як активні суб'єкти місії, вкорінені в реальних церковних громадах.

Богословський фундамент гібридної місіології може бути знайдений у принципі «контекстуалізації». Як показують дослідники AIAS, принцип інкарнаційного вчительства (the transforming power of incarnational teaching) [17] не заперечує використання нових засобів комунікації, але вимагає, щоб будь-яка форма служіння залишалася вкоріненою в живих стосунках і спільноті. Слово має стати «плоттю» – і в цьому суть адвентистського розуміння місії.

На практичному рівні гібридна місіологія передбачає: (а) використання цифрових платформ для первинного контакту та євангелізаційного охоплення; (б) онлайн-малі групи як перехідний простір для поглиблення стосунків; (в) невідворотне залучення до фізичної церковної спільноти як кінцеву мету. Без цього третього елемента, як наголошує ГК у «Глобальному учнівстві та євангелізації» (2023), «зусилля матимуть зменшену віддачу» [2].

Висновки. Проведений аналіз дозволяє сформулювати такі висновки. Церква АСД інституціоналізувала цифрове місіонерство як стратегічний пріоритет: від ініціативи «10 000 цифрових учнів» (2021) до «Цифрової стратегії для місії» ГК (2024), що свідчить про системне осмислення можливостей цифрових платформ для євангелізаційного охоплення. Існує фундаментальне богословське напруження між масштабом цифрового охоплення та інкарнаційною природою автентичного учнівства.

Адвентистська місіологія, успадковуючи новозавітну парадигму втіленого служіння, не може редукувати учнівство до передачі інформації – воно вимагає тілесної спільноти, підзвітності та особистісного стосунку.

Емпіричні дані підтверджують обмеженість суто цифрових форматів: зниження участі у малих групах, феномен «цифрового споживацтва» і нездатність онлайн-моделі самостійно забезпечити трансформативне духовне зростання свідчать про те, що цифрові платформи є ефективними інструментами охоплення, але не заміною живої спільноти. Перспективним напрямком є гібридна місіологія, що поєднує цифровий контакт як перший ступінь і живе учнівство як кінцеву мету. Ця модель, підтверджена практикою GAIIN та ініціативи Global Disciple-Making Evangelism, відповідає як богословським засадам інкарнаційної місії, так і реаліям цифрового суспільства.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою конкретних критеріїв ефективності гібридної місіологічної моделі в українському контексті, де специфіка воєнного стану, вимушеного переміщення та цифровізації суспільства формує унікальне місіонерське середовище, що потребує окремого богословського осмислення.

Список використаних джерел

1. Pew Research Center. Religious attendance and congregational involvement. 2025. URL: <https://www.pewresearch.org/religion/2025/02/26/religious-attendance-and-congregational-involvement/> (date of access: 10.04.2026).

2. Paseggi M. Adventist Leaders Emphasize an Intentional Use of Media for Mission. *Adventist Review*. 2024. URL: <https://adventistreview.org/news/adventist-leaders-emphasize-an-intentional-use-of-media-for-mission/> (date of access: 10.04.2026).

3. 10,000 Digital Disciples. *North American Division of Seventh-day Adventists*. 2021. URL: <https://nadadventist.org/departments/10000-digital-disciples> (date of access: 10.04.2026).

4. Muniz J., Kulakov V. Empowering Digital Evangelism: the 2024 Digital Discipleship Conference Unites Over 200 in Auckland. *Adventist News Network*. 2024. URL: <https://adventist.news/news/empowering-digital-evangelism-the-2024-digital-discipleship-conference-unites-over-200-in-auckland> (date of access: 10.04.2026).

5. Discipleship in a Digital Age / Benson D. et al. *Lausanne Movement*. 2024. URL: <https://lausanne.org/report/digital-ministry/discipleship> (date of access: 10.04.2026).

6. Maran K. L. Digital Discipleship and Transformative Technology. *North American Division of Seventh-day Adventists*. 2022. URL: <https://www.nadadventist.org/news/digital-discipleship-and-transformative-technology/> (date of access: 10.04.2026).

7. Anderson A. Reviving Global Disciple-Making and Evangelism. *Adventist Review*. 2023. URL: <https://adventistreview.org/news/reviving-global-disciple-making-and-evangelism/> (date of access: 10.04.2026).

8. Kuhn W. Adventist Theological-Missiology: Contextualization in Mission and Ministry. *Journal of the Adventist Theological Society*. 2016. Vol. 27, no. 1. P. 175–208. URL: <https://digitalcommons.andrews.edu/jats/vol27/iss1/10> (date of access: 10.04.2026).

9. Doss G. R. Contextualization, Discipleship, and Adventist Missiology. *Empowering Communities Building Teams for Mission: A Festschrift Honoring the Life, Work, and Global Ministry of Lester Merklin* / ed. B. Bauer. Berrien Springs : Andrews University Department of World Mission, 2024. P. 211–222. URL: <https://digitalcommons.andrews.edu/pubs/5253/> (date of access: 10.04.2026).

10. Badé M. B. The Seventh-day Adventist Church and «Growing in Christ»: From Ecclesiological Awareness to Missiological Engagement. *Journal of Adventist Mission Studies*. 2017. URL: <https://www.academia.edu/97152715> (date of access: 10.04.2026).
11. Bird W. Digital Discipleship: Can Churches Grow People Who May Never Attend In Person? *Outreach Magazine*. 2024. URL: <https://outreachmagazine.com/features/82118-digital-discipleship.html> (date of access: 10.04.2026).
12. Earls A. Lifeway Research. 10 Trends Impacting the Church in 2024. *Baptist Messenger*. 2024. URL: <https://www.baptistmessenger.com/lifeway-research-10-trends-impacting-the-church-in-2024/> (date of access: 10.04.2026).
13. Paseggi M. Prayer Meets Technology to Win People for Jesus. *Adventist Review*. 2023. URL: <https://adventistreview.org/news/prayer-meets-technology-to-win-people-for-jesus/> (date of access: 10.04.2026).
14. Nembudani T. N. Analysis of African Adventist Theology of Mission in the 21st Century. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*. 2024. DOI: <https://dx.doi.org/10.47772/IJRISS.2024.805117>.
15. Werntz M. Digital Church. *The Other Journal*. 2024. URL: <https://theotherjournal.com/2024/07/digital-church/> (date of access: 10.04.2026).
16. Discipleship in a Digital Age: Collaborate Gap Summary. *Lausanne Movement*. 2025. URL: <https://lausanne.org/statement/discipleship-in-a-digital-age-collaborate-gap-summary> (date of access: 10.04.2026).
17. AIIAS Theological Seminary Faculty Scholarly Publications 2018–2022. Applied Theology Department. *Adventist International Institute of Advanced Studies*. URL: <https://www.aiias.edu/wp-content/uploads/2024/01/AIIAS-Seminary-Faculty-Publications-2018-2022.pdf> (date of access: 10.04.2026).